

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1490/2545

นายสุรินทร์ แสงขำ โจทก์ นายนิทัศน์ ละอองศรี กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 148, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องจำเลยให้ล้มละลายในคดีก่อน โดยอาศัยมูลหนี้ตามคำพิพากษาที่มีการบังคับคดีแต่ยังไม่พอชำระหนี้ และจำเลยไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ได้อีก ต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าจำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัว แต่ศาลพิพากษายกฟ้องและคดีถึงที่สุดแล้วเนื่องจากยังรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องหรือไม่ ทั้งทรัพย์สินที่โจทก์นำยึดไว้อาจขายทอดตลาดได้ราคาสูงกว่าที่เจ้าพนักงานบังคับคดีประเมินไว้ก็ได้ จึงมีเหตุที่ยังไม่ควรให้ ล้มละลาย การที่โจทก์กลับนำมูลหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายอีกในเหตุดังที่เคยอ้างและศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดไปแล้วในคดีก่อน จึงต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 148 ประกอบด้วย พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 แม้คดีนี้โจทก์อ้างว่ามีข้อเท็จจริงที่แตกต่างจากคดีก่อน โดยโจทก์ยึดทรัพย์สินขายทอดตลาดได้เงินไม่พอ ชำระหนี้ก็ตาม การใช้กฎหมายล้มละลายในทางบีบคั้นลูกหนี้ให้ต้องล้มละลายซ้ำแล้วซ้ำอีก เป็นการผิดจากเจตนารมณ์ ที่แท้จริงของ พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย จำเลยทั้งสามให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายพิจารณาแล้วข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เดิมโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีแพ่งให้ชำระเงินตามเช็ค ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยทั้งสามไม่ชำระหนี้ โจทก์ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ของจำเลยทั้งสาม แต่ขายทอดตลาดได้เงิน ๔๒,๙๐๐ บาท โจทก์ได้ชำระหนี้ ๓๖,๔๙๗ บาท ต่อมาโจทก์นำเช็คที่ฟ้องจำเลย ทั้งสามเป็นคดีแพ่งดังกล่าวมาฟ้องจำเลยที่ ๑ เป็นคดีอาญา ขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ จำเลยที่ ๑ ตอบ訴ว่าเช็คพิพาทเป็นเช็คค้ำประกันหนี้ซึ่งค้างชำระอยู่เพียง ๑๒๐,๐๐๐ บาท ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง และศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์นำมูลหนี้ตามเช็คที่ฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีแพ่งและอาญามาฟ้องจำเลยทั้งสาม เป็นคดีล้มละลาย ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องและศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่ามีเหตุที่ยังไม่ควรให้จำเลยทั้งสามล้มละลาย คดีถึงที่สุด คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า ฟ้องของโจทก์คดีนี้เป็น ฟ้องซ้ำกับคดีล้มละลาย หมายเลขแดงที่ ล. ๑๔๔/๒๕๓๘ ของศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายหรือไม่ เห็นว่า แม้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามให้ล้มละลายในคดีก่อนโดยอาศัยมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งที่มีการบังคับคดี

แต่ยังไม่พอชำระหนี้และจำเลยทั้งสามไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ได้อีกอันต้องด้วย
ข้อสันนิษฐานว่าจำเลยทั้งสามมีหนี้สิน ล้นพันตัวก็ตาม แต่คดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์แผนกคดี
ล้มละลายได้พิพากษายกฟ้องและคดีถึงที่สุดแล้ว โดยฟังข้อเท็จจริงว่าเช็คพิพาทเป็นเช็ค
ค้ำประกันหนี้เงินกู้ที่จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินโจทก์ไป และจำเลยที่ ๑ ยังค้างชำระหนี้เพียง ๑๒๐,๐๐๐
บาท จำเลยที่ ๑ ก็ได้นำไปชำระให้โจทก์แล้ว แต่โจทก์ไม่ยอมรับ จะให้ชำระตามเช็คค้ำประกัน จึง
รับฟังโดยปราศจาก ความสงสัยไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสามเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องหรือไม่ ทั้งทรัพย์สินที่
โจทก์นำยึดได้อาจขายทอดตลาดได้ ราคาสูงกว่าที่เจ้าพนักงานบังคับคดีประเมินไว้ก็ได้ จึงมีเหตุที่
ยังไม่ควรให้จำเลยทั้งสามล้มละลาย การที่โจทก์กลับนำมูลหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวมาฟ้อง
ขอให้จำเลยทั้งสามล้มละลายอีกในเหตุที่เคยอ้างและศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดไปแล้วในคดีก่อน ตาม
พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙ ประกอบด้วยมาตรา ๑๔ จึงต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา
๑๔๘ ประกอบด้วย พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๕๓ แม้คดีนี้โจทก์อ้างว่ามีข้อเท็จจริงที่
แตกต่างจากคดีก่อน โดยโจทก์ยึดทรัพย์สินขายทอดตลาดได้เงินไม่พอชำระหนี้ก็ตาม การที่ศาลจะ
พิพากษาให้บุคคลใดล้มละลายหรือไม่ ย่อมมีผลในทางตัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล จึงแตกต่างจาก
การพิพากษาคดีแพ่งสามัญ เหตุนี้ไม่ว่าคดีล้มละลายเดิม ศาลจะยกฟ้องด้วยเหตุที่พิจารณาไม่ได้
ความจริงตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ หรือลูกหนี้หนี้สืบได้ว่าอาจชำระหนี้ได้ทั้งหมด หรือมีเหตุอื่น
ที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ตาม โจทก์ก็ไม่อาจหยิบยกเอามูลหนี้เดิมมาเป็นเหตุแห่งการฟ้อง คดี
ล้มละลายอีกได้ เพราะเท่ากับเป็นการใช้กฎหมายล้มละลายในทางบีบคั้นลูกหนี้ให้ต้องล้มละลาย
ซ้ำแล้วซ้ำอีก อันเป็นการผิดจากเจตนารมณ์ที่แท้จริงของ พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ปัญหา
ดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยทั้งสาม
มิได้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์
ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ .

องค์คณะ

วิชา มหาคุณ · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · ขวลิต ยอดเนร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1490/2545>